

IMPLIKACIJE ATEIZMA
ILI O
NEOPHODNOSTI DUHOVNOG ISKUSTVA

DUHOVNOST NEMA DRUGU ALTERNATIVU

Šta znači verovati u Boga? To znači davati nečemu natprirodne moći i od njega očekivati nešto što je natprirodno, a što sami ne možemo da ostvarimo svojim prirodnim moćima. Svaki ateista daje natprirodne moći materiji tvrdeći da je sama od sebe nastala, sama dala sebi fizičke zakonitosti i sama stvorila život. Dakle, svaki ateista mora u nečem drugome da vidi božanske atribute ako ih već ne vidi u biblijskom Bogu. Ali, opet, smislenije je da je neko život stvorio namernim čudom, nego slučajnim čudom, dakle smislenije je da je Bog ličnost.

Isto tako, svaki ateista daje izvorima svog užitka natprirodnu i božansku funkciju, samim uverenjem da će užitak uspeti da ga zadovolji. Nesvesno svaki ateista vidi boga u onome što ga čini srećnim u smislu da ispunjava njegovu žed duše. Neko vidi boga u svojim ličnim vrednostima a neko u vrednostima svoje nacije. Neko u seksu, hrani, novcu, muzici. Neko u opijanju alkoholom, neko u opijanju zaljubljivanjem, nego u opijanju religioznim osećanjima. Ali, ti čulni doživljaji i osećanja, nisu u stanju da čoveka zaista zadovolje i učine srećnim. Ti lažni bogovi nisu u stanju da čoveku pruže moć da voli sebe, druge ljudе i čovečanstvo. Oni nisu u stanju da mu pruže pobedu nad karakternim nedostacima, da mu obezbede pravu ljubav kao motiv i smisao življenja, niti mogu da mu pomognu da se odrekne unutrašnjeg nezadovoljstva duha koje je izvor njegove grešnosti i nesreće. Ateistički objekti uzdanja mogu samo da pomognu čoveku da uguše svest o sopstvenom problemu, a ne i da reši svoj suštinski problem. Zato su to lažni bogovi.

Dakle, svakom čoveku zaista treba Bog Spasitelj koji će ga spasti od njegovih lažnih bogova, sa kojima čovek pokušava ono što je nemoguće bez stvarnoga Boga.

Svi smo mi u suštini religiozni. Ne postoji nijedan čovek koji je bez ikakve vere ni u šta, jer život od nas zahteva da verujemo i da se uzdamo. Kada bismo izgubili veru sasvim, prestali bismo išta da činimo, jer bi za nas sve izgubilo smisao. Ali mi se uvek uzdamo u nešto ili u nekoga. Svi se mi "molimo" nekome ili nečemu, u pokušaju naše duše da se zadovoljimo i da steknemo sigurnost. Ali pitanje je koliko smo u tome razumni, koliko je naš bog u koga se uzdamo zaista pravi Bog.

Kada bi biljka mogla da zauzme gord stav prema Suncu kao izvoru svoje životne energije i pokušala da sama pronađe energiju za život u samoj sebi, tako što bi počela da svoje listove uvija k sebi, vrlo brzo bi uvenula. Tako isto je i sa nama ljudima. Ukoliko bismo pokušali da sreću, ljubav i smisao života ostvarimo nezavisno od Boga, pokušali bismo nemoguće. Odvojenost od Boga rezultuje tako velikim unutrašnjim nezadovoljstvom duše, da ceo smisao našeg življenja tada postaje opterećen jednom jedinom ali neutoljivom potrebom duše za sopstvenim zadovoljenjem, dok naše realne životne potrebe time bime

bivaju zanemarene, a smisao življenja za druge i sposobnost da volimo postaju neostvarivi. Kao što je jedina nada biljke da svoje listove usmeri ka Suncu, tako je i naša jedina nada da svoju dušu upremo ka Onome koji je "Videlo istinito koje obasjava svakoga čoveka koji dolazi na svet" (Jovan 1,9).

Sve pomenute tvrdnje ćemo u nastavku preispitati i dokazati.

Objasnićemo zašto bez duhovnog iskustva čovek; A) Ne može da bude istinski zadovoljen i srećan; B) Ne može da ima slobodnu ličnost; C) Ne može da ispuni smisao života; D) Ne može da sazri kao ličnost; E) Ne može da se osloboди od grešnih motiva i da ostvari nesebičnu ljubav; F) Ne može zrelo da reaguje na stres;

A) Bez Boga čovek ne može da bude istinski zadovoljen i srećan, jer osećanja i doživljaji nisu u stanju nikoga da zadovolje

Odvojenost od Boga rezultuje dubokim unutrašnjim nezadovoljstvom koje izvire u čovekova osećanja i zbog kojeg se čovek oseća nesrećno i teskobno. Čovek ima potrebu da uguši svest o unutrašnjem duhovnom nezadovoljstvu, zloupotrebljavajući prijatna osećanja i doživljaje, tako što njima pokušava da se zadovolji. Međutim, ma kako da su ostvarena osećanja sreće ili čulnog užitka - snažna, uzvišena i dugotrajna, ona nikada ne mogu da zadovolje žeđ čovekove duše, već samo mogu da uguše njegovu svest o unutrašnjem nezadovoljstvu. Vremenom se čovek navikava na ostvaren nivo doživljaja, pa zato vremenom traži još jači užitak da bi izveo isti nivo ugušenja nezadovoljstva, što ga vodi u neumerenost i izopačenost. Uskoro želja za užitkom biva konstantno osujećena i čovek dolazi u stanje depresije. Opšta depresija savremenog čoveka ima svoj uzrok u neutoljivosti hedonizma.

Šta je dokaz da osećanje sreće ne može nikoga da zadovolji?

Dokaz su čovekovi i dalje nepromjenjeni pokretački motivi. Da je čovek zaista uspeo da prijatnim doživljajima zadovolji žed duše, on svojim motivima ponašanja više ne bi bio u potrazi za srećom zato što bi već bio zadovoljen, niti bi imao potrebe da svoje nezadovoljstvo izražava kroz potrebu za psihičkim pražnjenjem jer više ne bi bio nezadovoljen. Da je zaista uspeo da se zadovolji kroz užitak, on bi svojim motivima ponašanja izražavao svoje zadovoljenje kroz nesebičnu ljubav i dobrotu.

Zajednica sa Bogom	Odvojenost (nezavisnost) od Boga	
SREĆA UNUTRAŠNJE ZADOVOLJENJE	NESREĆA UNUTRAŠNJE NEZADOVOLJENJE	
IMA SREĆU	IMA NESREĆU	NEMA SREĆU
DAJE SREĆU	DAJE NESREĆU	TRAŽI SREĆU
KROZ NESEBIČNU LJUBAV	KROZ POTREBU ZA PSIHIČKIM PRAŽNJENJEM	KROZ SEBIČNE MOTIVE
<p>MOTIV LJUBAVI PONAŠANJE JE ODGOVOR NA REALNE POTREBE ŽIVOTA</p>	<p>GREŠNI MOTIVI PONAŠANJE JE ODGOVOR NA POTREBE VELIKOG EGA ZA SATISFAKCIJOM</p>	<p>MOTIVI OSECANJA</p> <p>BRIGA NERVOZA AGRESIJA DESTRUKCIJA</p> <p>PONOSITOST SEBIČNOST TELESNOST</p>
DUHOVNO (NE)ZADOVOLJENJE DETERMINIŠE POKRETAČKE MOTIVE		

Zaista, kao što je pisao Blez Paskal "u srcu svakog čoveka postoji vakuum koji jedino Bog može da ispuni.", dok nas lažni bogovi (izvori užitka, slave, itd) samo umno i emotivno zavaravaju.

B) Bez Boga čovek ne može da ima slobodnu ličnost;

Čovek je sloboden kada nije primoran na svoje postupke, već ih čini dragovoljno svojim slobodnim htenjem, bez potrebe da pita sebe da li mu se nešto radi ili ne radi. Međutim, kad god čovek nešto mora da čini ili kada ne može iskreno da čini ono što razume da bi trebalo da učini, on je u ropstvu. Izvor ropstva (moranja) jeste unutrašnje nezadovoljstvo koje kod čoveka formira veliki Ego. Kada se čovek odvoji od Boga, u čoveku se pojavi unutrašnje nezadovoljstvo koje kroz novoformirane motive velikog Ega pokušava da zadovolji.

Veliki Ego predstavlja izvor svih motiva kojima čovek pokušava da zadovolji žeđ duše nezavisno od Boga. Kako takvi motivi Ega često dolaze u sukob sa realnim potrebama života, čovek mora da ih obuzdava i tada njegovo ispravno ponašanje nije iskreno, već usiljeno i licemerno, pa mu se zbog ropstva velikom Egu čini ispravno postupanje kao kakvo moranje i ropstvo. Ako mu se neki posao ne radi, jer mu ne predstavlja izvor satisfakcije, on nije u stanju da ga uradi ili može da ga uradi ali licemerno. Veliki Ego prirodno dovodi do gubitka slobode ličnosti, jer čovek sada mora stalno da pita svoj veliki Ego da li mu se nešto radi ili ne radi, da bi to mogao da uradi. Ono što čini, on čini da bi bio srećan, a ne jer je srećan, i zato je u ropstvu njegovih izvora sreće. A kako zadovoljenje velikog Ega zavisi od okolnosti, čovek postaje determinisan okolnostima. Umesto da bude kreator životnih okolnosti, on postaje njihova žrtva.

Jedino čovek koji umre velikom Egu ima slobodnu ličnost da živi kako on sam razumno hoće, a ne kako mora pod vlašću Ega. Samo čovek koji je u biti zadovoljen u Bogu jeste sloboden čovek. On ništa ne mora, jer je već srećan i zadovoljen u Bogu. Ono što čini, on čini iz sreće, a ne zato što mora da bi se time zadovoljio, i zato jeste istinski sloboden.

C) Bez Boga čovek ne može da ispunji smisao života;

Sve što postoji ima svrhu da svojim postojanjem služi drugome. Ljubav je smisao svega što je Bog stvorio. Elektron kruži oko jezgra atoma, a Zemlja oko Sunca. Biljka nektarom svog cveta i svojim plodovima hrani druge organizme, fotosintezom oslobođa neophodno potreban kiseonik, a lepim izgledom i prijatnjim mirisom čini radost drugima. Sve, od nežive materije do živih stvorenja nekome ili nečemu služi. Sve predstavlja odgovor na potrebu nekoga ili nečega. Sve služi drugome osim grešnog ljudskog srca, koje je odmetnuto od Boga.

Zašto bez zajednice sa Bogom čovek ne može istinski da voli i da tako ispunji smisao svog života?

Zato što odvojen od Boga, čovek postaje u svojoj biti toliko duboko nezadovoljen, da sada pokušava da se sam bez Boga zadovolji, što mu oduzima i vreme i volju da se posveti odgovoru na potrebe života, na potrebe drugih i na svoje realne potrebe. Potraga za srećom postaje njegov smisao i opsесija do te mere, da će radi tog zadovoljenja da ugrozi

sopstveni život, bilo radi užitka u nezdravoj hrani i opojnim napićima ili zarad povredjene gordosti koja ga navodi na sukobe sa drugima i na samoubilačko stradanje. Ono što nikome i ničemu ne služi, samo sebe uklanja iz sveta u kojem je sve stvoreno sa svrhom da živi za drugoga. Mišić koji se ne koristi, vremenom zakržlja. Alatka koja se ne koristi, zarđa. Ono što nikome i ničemu ne služi sada, jer nema u sebi duh ljubavi, nema razloga da se ovekoveči da postoji ni za večnost. Zato je sasvim realno što Sвето писмо говори о томе да će зло biti uništeno zavek, dok će прavedници наследiti večnost.

Dakle, bez Бога човек не може да испуни смисао живота;jer га одвојеност од Бога оптерећује потрагом за уžитком ради којег ће занемарити смисао живота да живи за друге.

D) Без Бога човек не може да сазри као личност, jer га незадовољење душе наводи на константну злопотребу развојних, адаптивних и полноспособности

Можемо запазити да веома развијене човекове психофизичке способности, дaleко превазилaze потребе njегove puke egzistencije, što nam ukazuje na то да svrha njegovih способности, nije prevashodno egzistencija, već испуњење смисла njegovog постојања. Човек уме да svira i da peva, sposoban je da proučava svemir i da stvara, što daleko превазилazi egzistencijalni minimum способности čiji nastanak bi mogao da se opravlja njegovom borbom за opstanak. Способности за испуњење смисла постојања су свакако mnogo veće i njihova upotreba preokupira većinu човековог бивствovanja.

Za razliku od razvoja samih психофизичких способности који је природан процес, развој наše личности nije природан процес već стоји до нашег htenja (putem razum, savesti i volje). Razvoj (sazrevanje) личности se састоји u pridavanju ispravnog смисла našim способностима. Zrela личност svojim способностима odgovara na realne потребе живота i tako испуњава смисао ljubavi, dok nezrela личност злопотребљава своје способности radi сatisfакције, što je koren svakog zla pod suncem.

Do same човекове личности стоји да li ће човек своје природне способности да upotrebljava kao oruđe izražavanja ljubavi prema samom себи, bliskim osobama i чovečanstvu ili ће да ih злопотrebjava radi sopstvene satisfakcije a na račun realnih потреба живота. Na taj начин, izabiranjem смисла svojih психофизичких способности човек izabira смисао свог живота.

Zašto bez Бога човек не може да svojim способностима prida ispravnu funkciju i da sazri kao личност?

Zato što je bez Бога човек u svojoj biti duboko nezadovoljen, što ga наводи да свесно или nesvesno, u svemu što чини, pridaje funkciju pokušaja задовољења жеђи своје душе. Unutrašnje nezadovoljstvo dovodi do izopačavanja funkcije способности, tako da te способности više nisu oruđe izražavanja ljubavi prema realnim потребама живота, već se pretvaraju u grešne motive ponašanja kada im unutrašnje duhovno nezadovoljstvo prida funkciju izvora satisfakcije.

	Ljubav prema sebi				Ljubav prema bližnjem				Ljubav prema čovečanstvu
	Vera	Dobrodetelj	Razum	Uzdržanje	Trpljenje	Pobožnost	Bratoljublje	Ljubav	
Razvojne faze ličnosti	Odojče do 1,5-2 god.	Rano detinjstvo od 1,5-2 do 6-7 god.	Od 6-7 god. do puberteta	Adolescencija				Odraslo doba	
Sposobnosti koje se prirodno razvijaju	Poverenje	Autonomija	Inicijativa	Marljivost	Identitet		Intimnost	Reproaktivnost	
Zrela funkcija sposobnosti	Zavisnost	Razvoj volje	Sposobnost imaginacije	Sposobnost razuma	Polne sposobnosti	Sposobnost nezavisnog bivstvovanja	Sposobnost izbora smisla života	Sposobnosti za bračne odgovornosti	Sposobnosti za društvene odgovornosti
Nezrela funkcija sposobnosti (plod fiksacija)	Uzdanje	Samosavladivanje	Kreativnost	Razumevanje realnih potreba života	Pobeda nad telesnošću, seksualna zrelost	Pobeda nad gordošću, socijalna zrelost	Odluka za istinu, dobrotu i pravdu	Življenje za bližnje (Pobeda nad egoizmom)	Življenje za čovečanstvo (Pobeda nad familijarizmom)
	Egocentrična zavisnost od drugih (egoizam) ili nepoverljivost	Nezavisnost koja je sama sebi cilj (gordost), odsustvo moći samokontrole	Bežanje od problema u svoj svet uobrazilje, jadikovanje i neozbiljnost (šaljivost)	Gubljenje zdravog razuma, autoritarna ličnost	Seksualna nesazrelost i opterećenost užitkom	Uvređljivost, buntovnost i nasilništvo	Nemoć odlučivanja ili radikalizam	Bračna nezrelost	Nezainteresovanost za dobro čovečanstva

Čovek zloupotrebljava svoja osećanja, čulne doživljaje i umne predstave radi pokušaja da njima uguši svest o svojoj duhovnoj ispravnosti. Zloupotreba osećanja radi satisfakcije, navodi osobu da se opija osećanjima, što je čini sebičnom osobom. Zlopotreba čulnih doživljaja je čini telesnom (proždrljivom, seksualno opterećenom). Zloupotreba umne predstave o sopstvenoj vrednosti je čini ponositom, itd.

Zloupotreba bilo koje sposobnosti radi satisfakcije dovodi do fiksacije (vezivanja, učvršćivanja) i zaostajanja u razvoju ličnosti na fazi razvoja koja se zloupotrebljava, kojom čovek pokušava da zameni Boga. Psiholozi pokušavaju da objasne da fiksacija na određenoj fazi razvoja počinje preteranim zadovoljavanjem ili osujećenjem potreba osobe karakterističnih za različite faze razvoja:

"Nedovoljno ili preterano uživanje u bilo kojoj fazi može dovesti do fiksacije u toj fazi i do razvoja karakterističnih osobina te faze." (Spencer A. Rathus, Psychology: Concepts and Connections, pg 427)

"Osim toga, preterano uživanje ili frustracija u bilo kojoj fazi može dovesti do regresije, što je tendencija da se vratite na prethodni psihoseksualni nivo u susretu sa sukobom ili stresom." (Irving B. Weiner, W. Edward Craighead, The Corsini Encyclopedia of Psychology, Volume 2, pg 529)

"I preterano uživanje i preterana frustracija mogu oblikovati prirodu punoletnih karakternim osobinama, kao i neurotičnim prilagođavanjima." (E. Jerry Phares, Introduction to personality, pg 96)

"Psihopatologija ili problemi sa mentalnim zdravljem takođe mogu biti izazvani fiksacijom na bilo kojoj od ovih faza razvoja. Fiksacija se može razviti kao posledica prekomerne frustracije ili preteranog zadovoljenja." (Poul Rohleder, Critical Issues in Clinical and Health Psychology, pg 24)

Na primer, ako je osoba kao dete bila ugrožena u potrebi za ljubavlju ili ako je preteranim maženjem bila navedena da traži satisfakciju u osećanju ljubavi, ona ima iskušenje da celog životno veka bude opterećena potrebom za osećanjem voljenosti, koju više nije moguće utoliti jer osećanje koje ona ostvaruje jeste samo osećanje sreće, a ne bit.

Psiholozi mogu da konstatuju da je osoba fiksirana na određenoj fazi razvoja, i da je zato zaostala u razvoju svoje ličnosti, ali ne mogu da je oslobođe od unutrašnjeg nezadovoljstva koje dovodi do njene potrebe za fiksacijom. Oni mogu da jedan izvor fiksacije zamene drugim, ali ne mogu da čoveka oslobođe od same potrebe za fiksacijom, jer ne mogu čoveka da oslobođe od duhovnog nezadovoljstva koje nastaje zbog njegove odvojenosti od Boga.

Samo duhovno zadovoljena osoba može biti rasterećena od potrebe za satisfakcijom i na taj način od zloupotrebe razvojnih faza ličnosti koje dovode do zaostajanja u razvoju njene ličnosti. Samo ukoliko čovek ostvari zajednicu sa Bogom, žed njegove duše će biti zadovoljenja i smisao njegovog života će postati izražavanje njegovog ispunjenja kroz motiv nesebične ljubavi i dobrote.

E) Čovek bez Boga ne može da se oslobođe od grešnih motiva i da ostvari nesebičnu ljubav;

Svaki čovek, bio on religiozan ili ne, ima moć volje kojom može da u većoj ili manjoj meri ostvari željeno ponašanje pa čak i željena osećanja. U suštini, nema nikakvog podviga u namjeri osobe da se ponaša ispravno i da gaji prijatna osećanja, jer moralno ponašanje laska ljudskoj sujeti dok prijatna osećanja zadovoljavaju sopstvenu sebičnost. Iz straha nečiste savesti, sujetnog straha od gubitka odobravanja sredine, lične gordosti ili sebičnog sentimenta, čovek će prirodno pokazati spremnost da poštuje određene moralne zahteve za ispravnim ponašanjem.

Njegovi moralni kriterijumi će prirodno biti izraz dominantnih pokretačkih motiva. Ako je osoba pokrenuta krivicom, imaće kodeks formalnih pravila ponašanja kojim će zavaravati svoju savest za moralnu ispravnost. Njeni moralni zahtevi se neće baviti realnim potrebama ljudi, već ćete biti sami sebi cilj. Takođe, neće zahtevati reformu motiva srca, već samo formalno ispravno ponašanje. Ako je osoba rob sujetnog odobravanja sredine, imaće plemenski moral, gde pitanje dobra i zla nije pitanje kakav je ko kao čovek, već za koga je. U plemenskoj svesti pitanje dobra i zla nije pitanje da li si ukrao i ubio, već koga si

pokrao i ubio. Ako je osoba na dobra dela pokrenuta sebičnim sentimentom, njeni moralni kriterijumi će biti više utemeljeni na pitanju prijatnosti osećanja, nego na analizi smisla postupaka, itd.

Međutim, uzvišeni biblijski kriterijumi dobra i zla utemeljeni na A) analizi smisla sopstvenih postupaka; i na B) analizi kvaliteta pokretačkih motiva koji se kriju iza tih postupaka, biće strani osobi koja svoju snagu moralnog života crpe iz sopstvene prirode, umesto u Bogu. Jednostavno, kako čovek nije u stanju da bez Boga reformiše sopstvene motive ponašanja, sasvim prirodno će da formira definiciju dobra i zla koja je prilagođena ograničenoj moći njegove volje da sputava ispoljavanje greha i da čini dobra dela usiljeno, ili da ih čini pod uticajem izazvanih osećanja. Kako nije zainteresovan da njegovi postupci budu odgovor na realne potrebe života, on će ih prirodno činiti kao odgovor na potrebe svog Ega za satisfakcijom.

Ako želimo da naš moralni život bude u skladu sa zdravim razumom i sa našom zdravom savešću, to znači da naši postupci treba da budu odgovor na realne potrebe života, nasuprot potrebi Ega za satisfakcijom, i da budu pokrenuti nesebičnom ljubavlju, a ne strahom nečiste savesti, sujetom, sentimentom i drugim grešnim motivima.

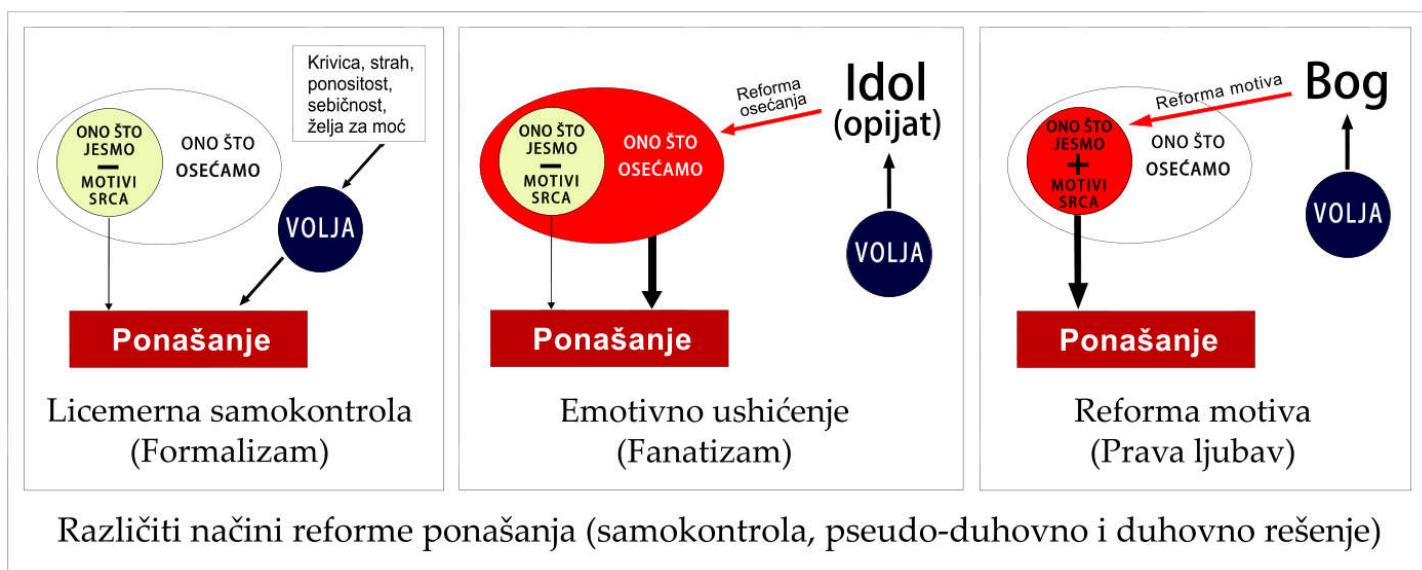
Da bismo ostvarili takav moralan život, neophodna nam je reforma pokretačkih motiva i oslobođenje od pritiska nečiste savesti. Reformu motiva srca i čistu savest nemoguće je ostvariti bez Boga.

Poreklo samih grešnih motiva je neobjasnivo teorijom o prirodnoj selekciji i evoluciji zato što ti motivi ne donose čoveku evolutivnu prednost u borbi za opstanak, već navode čoveka da ugrozi egzistenciju radi sebičnog i telesnog užitka ili radi povređene gordosti.

Ali, poreklo grešnih motiva jeste objasnjivo čovekovim unutrašnjim duhovnim nezadovoljenjem.

Svi gresi pod suncem jesu izraz unutrašnjeg duhovnog nezadovoljenja. Kada je čovek odvojen od Boga, tada unutrašnje duhovno nezadovoljstvo izbija u sferu osećanja i doživljaja i čovek ima potrebu da uguši svest o svom nezadovoljstvu (da se ne bi osećao neprijatno) tako što zloupotrebljava svoja osećanja, čulne doživljaje i umne predstave o sopstvenoj vrednosti i veličini. Zloupotreba osećanja nas čini sebičnima, zloupotreba čula - telesnima, a zloupotreba predstave o vrednosti u veličini - ponositima. Istovremeno čovek ima potrebu da unutrašnje nezadovoljstvo izrazi kroz potrebu za psihičkim pražnjenjem, bilo kroz otvoreno destruktivno ponašanje, bilo kroz suptilnije metode psihičkog pražnjenja kroz zloupotrebu sporta, muzike, video igrice, itd.

Samo čovek koji je zadovoljio žeđ duše u zajednici sa Bogom, može da spontano iz srca živi ispravan moralan život. Ko je istinski srećan, on svojim motivima ponašanja ne traži sreću (nije sujetan, sebičan, telesan), zato što je već srećan, niti ima potrebu da kroz psihičko pražnjenje izražava nezadovoljstvo, jer nije nesrećan. Ko je istinski srećan, on svojim motivima izražava svoje ispunjenje kroz nesebičnu ljubav i dobrotu.

Vidimo da čovekovo duhovno nezadovoljenje ili nezadovoljenje direktno determiniše karakter njegovih pokretačkih motiva. U zajednici sa Bogom, zadovoljenih žeđi duše, čovek je pokrenut motivom prave ljubavi, dok je nezavistan od Boga, pokrenut grešnim motivima. Kako Božji moralni zakon analizira naše suštinske pokretačke motive, on jeste kriterijum istinskog zadovoljenja. Život u skladu sa Božjim zakonom jeste dokaz da je čovek duhovno zadovoljen, kao što je kršenje zakona dokaz da je duhovno nezadovoljen. Kako je karakter čovekovih pokretačkih motiva definisan sa biblijskim Božjim zakonom, jasno nam je da takva definicija dobra i zla nije relativna već apsolutna, jer predstavlja kriterijum čovekovog realnog duhovnog stanja.

F) Bez Boga čovek ne može zrelo da reaguje na stres;

Nema ničeg lošeg u tome da imamo osećanja adekvatna stvarnosti. Kao što je prirodno da osećamo radost kada smo svedoci dobrog, lepog i pravednog, isto tako je prirodno da u opasnosti osećamo strah, kada smo svedoci nepravde da osećamo gnev i da, kada smo svedoci nevolje i gubitka, osećamo tugu.

Normalno je da dobitak, lepota i dobrota izazivaju adekvatno osećanje radosti. Ali do nas stoji da li ćemo prijatna osećanja zloupotrebljavati radi satisfakcije, ili ćemo prema izvoru prijatnih osećanja imati duh zahvalnosti. Isto tako, normalno je da kada smo u opasnosti, osećamo strah. Ali do nas stoji da li ćemo tada biti kukavice ili ćemo biti hrabri. Sasvim je normalno da nepravda u nama izaziva adekvatno osećanje gneva. Ali do nas stoji da li ćemo na nepravdu odgovoriti mržnjom ili krotošću. Isto tako je sasvim normalno da nam nevolja, neuspeh i gubitak voljene osobe izazivaju adekvatno osećanje tuge. Ali do nas stoji da li ćemo na nevolju da odgovaramo brigom ili brižnošću, da li ćemo na gubitak da odgovorimo stanjem depresije ili razumnom smirenošću.

KAKO REAGUJEMO NA STRES

Ljubav Božja → Sloboda izbora → Odgovornost

Kada je čovek u biti nezadovoljen, tada su mu iskušenje i prijatni i neprijatni doživljaji stvarnosti. Na prijatne reaguje sebičnošću i ponositošću, a na neprijatne depresijom i destrukcijom. A kada je duhovno zadovoljen, on prirodno reaguje na prijatne doživljaje zahvalnošću, a na neprijatne adekvatnim i razumnim motivima.

Um → Osećanja → Loši ili dobri motivi

DOBITAK SAZNANJE PRAVDA → Radost → Sebičnost ili zahvalnost

OPASNOST → Strah → Kukavičluk ili hrabrost

NEPRAVDA → Gnev → Gnevljivost ili krotost

GUBITAK → Tuga → Depresija (briga) ili mir (brižnost)

Dakle, problem stresne reakcije nije u našim prijatnim ili neprijatnim osećanjima, već u karakteru motiva kojima na stres odgovaramo (u pobudama našeg srca). Na jedne iste

stresne situacije mi možemo odgovoriti sasvim suprotnim motivima. A ti motivi stoje do našeg htenja (izbora) između zajednice sa Bogom i nezavisnosti od Boga.

Kada je čovek nezavistan od Boga, tada su mu iskušenje i prijatna i neprijatna osećanja. Prema izvoru prijatnih osećanja on tada spontano reaguje sebičnim motivima, a prema izvoru neprijatnih osećanja destruktivnim motivima. Svest o moći i uspehu ga dovodi do uobraženosti i ponositosti, a svest o slabosti i neuspehu do obeshrabrenja i depresije. Unutrašnje nezadovoljstvo ga prirodno navodi da prema izvoru prijatnih doživljaja i osećanja gradi odnos sebičnosti i nezahvalnosti, jer tada pokušava da prijatnim osećanjima uguši svest o svojoj ispraznosti, dok mu neprijatna osećanja predstavljaju povod da svoje unutrašnje nezadovoljstvo izrazi napolje kroz kukavičluk, gnevljivost i depresivnost.

Da čovek ne bi na prijatna osećanja reagovao sebičnošću već zahvalnošću, on mora biti u zajednici sa Bogom i tako rasterećen od unutrašnjeg nezadovoljstva koje je izvor nezrele reakcije na stres. Isto tako, da bi u susretu sa opasnošću pokazao hrabrost a ne kukavičluk, u susretu sa nepravdom krotost a ne gnevljivost, a u susretu sa gubitkom – mir i poverenje, a ne brigu i depresiju, on prethodno mora biti u zajednici sa Bogom. Samo tada će moći da ima osećanja adekvatna stvarnosti, a da mu ta osećanja ne budu iskušenje. Stresna situacija je samo povod da čovek otkrije pravu prirodu svoju pokretačkih motiva, kao i prilika da ih reformiše u željenom smeru.

BEZ DUHOVNOSTI ČOVEK NE ZNA, NE ŽELI I NE MOŽE DA OSTVARI ISKUSTVO PRAVE LJUBAVI

POSLEDICE UZDANJA U SEBE

Ako se uzdamo u sebe, prepustajući se sami sebi i ograničavajući se svojom grešnom priodom, nikada nećemo znati, želeti i moći da ostvarimo više od onoga što već jesmo u iskustvu. Nećemo moći da napredujemo. Nećemo moći da zaista volimo sebe i druge.

Koja su naša ograničenja?

Mi nismo sveznajući kao što je to Bog, zatim, mi ne volimo sebe kao što nas Bog voli i nismo moćni kao Bog tj. ne možemo da sebe izbavimo od greha i krivice i da ostvarimo pravu ljubav kao svoj pokretački motiv.

NE ZNAMO

Ako se oslanjamo na sebe, naši ideali postaju ograničeni našim iskustvom i našim pokretačkim motivima. Mi ne možemo ostvariti više od onoga što već jesmo, ako svoje ideale ograničavamo već ostvarenim iskustvom. Oslanjajući se na sebe, mi nismo u stanju da shvatimo karakter prave nesebične ljubavi, jer je u svojoj grešnoj prirodi ne nalazimo. Pokušavajući da shvatimo delo prave ljubavi kroz motive sopstvene grešne prirode, mi ćemo iskrivljeno shvatiti takvo delo, jer ćemo mu pridavati sopstvene grešne motive.

Kada koristoljubiva osoba analizira plemenite postupke druge osobe, ona ima sklonost da zaključi da ta osoba čini plemenite postupke iz koristoljublja, jer bi ona sama činila plemenite postupke iz koristoljubivih motiva. Isto tako i kada ponosita osoba tumači motive druge osobe, imaće iskušenje da joj projektuje svoju ponositost. Osoba koja čini dobro iz krivice, ima utisak da i drugi čine plemenita dela zbog pritiska griže savesti. Itd.

Zbog istog razloga i pokušaj čoveka da razume duhovne pojmove oslanjanjem na samog sebe, često rezultuje dubokom zbumjenošću zbog projekcije sopstvenih iskvarenih motiva. Kada pogledamo kako pojedini ateisti sa podsmehom i izrugivanjem tumače karakter postupanja biblijskog Boga ili biblijskih ličnosti, tada možemo vrlo lako da prosudimo kakvi motivi njih same pokreću, jer ih projektuju kroz svoja tumačenja.

Jedan mladić je posle čitanja Novog zaveta izjavio "Ne sviđa mi se Isus! Govori ja sam ovo, ja sam ono, samo se pravi važan!" On je kroz svoju prirodu pokušao da shvati karakter Isusa Hrista i nesvesno je otkrio iz kojih motiva bi on sam da je na Isusovom mestu ispunjavao njegovu misiju. Otkrio je za sebe da je ponosit ili egocentričan, umesto pokrenut nesebičnom ljubavlju. No, možda je još veći problem onih vernika koji istom tom projekcijom formiraju isto tako iskrivljenu predstavu o Bogu kome se zatim mole i očekuju čak uslišenje tih istih motiva.

Ukoliko se oslanja na sebe, umesto na Boga, vernik nema ništa manje iskušenje u tumačenju duhovnih pojnova od ateiste. Oni vernici koji su na religioznu revnost pokrenuti koristoljubivim motivima, kada sretnu osobu koja živi u skladu sa Deset Božjih zapovesti (Božjim zakonom), imaju iskušenje da pomisle da ona drži Božje zapovesti iz kakve koristi, na primer, da bi držanjem zapovesti zaslužila spasenje. Tako ti vernici otkrivaju da bi oni sami držali Božje zapovesti, samo ako bi imali kakve koristi od tih zapovesti, a ne spontano iz ljubavi. Još je gori slučaj kada vernici zaista pomisle da treba da drže Božje zapovesti iz koristi, straha, ili nekog drugog lošeg motiva.

Ograničenost sopstvenim motivima onesposobljava čovekov razum da shvati karakter prave nesebične ljubavi, da u nju poveruje i da preduzme akciju da je ostvari. U Svetom pismu je skrenuta pažnja da je to iskušenje onih koji se oslanjaju na sebe i svoju grešnu prirodu u pokušaju da spoznaju pravu ljubav, jer će u tom slučaju njihov razum biti ograničen njihovim sopstvenim pokretačkim motivima:

"Uzdaj se u Gospoda svim srcem svojim, a na svoj razum ne oslanjaj se." (Priče 3,5)

"Telesni čovek ne razume šta je od Duha Božjega; jer mu se čini ludost i ne može da razume, jer treba duhovno da se razgleda." (1.Korinćanima 2,14)

"Jer koji su po telu telesno misle, a koji su po duhu duhovno misle. Jer telesno mudrovanje smrt je, a duhovno mudrovanje život je i mir. Jer telesno mudrovanje neprijateljstvo je Bogu, jer se ne pokorava zakonu Božijem niti može." (Rimljanima 8,5-8)

Samo Onaj koji je ljubav može da nam otkrije ljubav, i da nas učini svesnim potrebe za spasenjem. Zato po Svetom pismu sam Bog čini prvi korak tako što svojim Svetim Duhom čoveka čini svesnim potrebe za reformom svog karaktera, ukoravajući ga za greh, da bi čovek znao da u iskušenju razlikuje greh od prave ljubavi: "Beše Videlo istinito koje obasjava svakoga čoveka koji dolazi na svet." (Jovan 1,9) Kada shvati svoju grešnost, čovek ima priliku da se na nju više ne oslanja, tako da ga ona ne ometa u razumevanju duhovnih pojmoveva, i ne ograničava ga u pokušaju da shvati uzvišenost prave nesebične ljubavi.

NE ŽELIMO

Kako je naša priroda grešna i bez prave ljubavi prema sebi, drugima i prema Bogu, nama je prirodno stalo da uklonimo posledice greha (psihičku napetost, anksioznost, osećanje krivice, bolest, stradanje i smrt) zato što nas oni osujećuju u sebičnom užitku, ali nam nije stalo do stvarnog spasenja koje podrazumeva oslobođanje od samog greha. Jednostavno, u sebi nemamo motiva da radimo na otklanjanju uzroka problema.

Onaj ko traži utehu u sebi u sebi samom, ko traži snagu za ljubav i dobrotu u svom sopstvenom srcu, neće ih naći.

Apostol Pavle govori o svojoj prirodi:

"Jer znam da dobro ne živi u meni, to jest u telu mom. Jer hteti imam u sebi, ali učiniti dobro ne nalazim. Jer dobro što hoću ne činim, nego зло što neću ono činim. A kad činim ono što neću, već ja to ne činim nego greh koji živi u meni." (Rimljanima 7,18-20)

Mi možemo čak razumno biti svesni težine stanja u kome se nalazimo, ali u sebi nikada nećemo naći motiva i snage da izađemo iz takvog stanja. Naša jedina nada je da podignemo pogled izvan sebe, ka Gospodu koji kaže:

"Pogledajte u mene, i spašćete se svi" (Isaija 45,22)

Samo ona snaga koja nam Svetim Duhom dolazi od Boga može da nas pokrene na traženje Boga iz nesebičnih motiva:

"Niko ne može doći k meni ako ga ne dovuče Otac koji me posla." (Jovan 6,44)

"Ili ne mariš za bogatstvo Njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajući da te dobrota Božja na pokajanje vodi?" (Rimljanima 2,4)

Ukoliko se bavimo sobom, umesto Bogom, suočićemo se sa grešnim i samopravednim motivima koji se suprote našem htenju za Bogom. Kada pogledamo biblijski opis susreta raznih osoba sa Bogom, mi vidimo opise traume kroz koju prolazi svaki čovek u susretu sa Bogom, zbog protivljenja sopstvene grešne prirode susretu sa Bogom. Zato bavljenje

samim sobom i traženje dobrote u sopstvenom srcu rezultuje dubokim obeshrabrenjem sobom, ukoliko imamo ispravnu predstavu o karakteru prave ljubavi. No, ukoliko je naša umna predstava o karakteru prave ljubavi iskrivljena, tada bavljenje sobom može da rezultuje i iskušenjem da svoje grešne motive i sama osećanja proglašimo motivima prave ljubavi, i da tako naša revnost bude utemeljena na fanatičnim motivima naše prirode (ponositosti, sebičnom sentimentu, krivici...) što je iskušenje svake krive religioznosti.

NE MOŽEMO

Uzdajući se u sebe nemoćni smo da pomognemo sebi čak i ako bismo bili svesni duhovnih potreba, čak i kada bismo stvarno želeli spasenje od greha i krivice. Mi nemamo moći da promenimo naše suštinske motive ponašanja (jer ne možemo sami da se duhovno zadovoljimo i tako oslobođimo od nezadovoljstva keje je izvor našeg grešenja), niti možemo da se sami iskupimo za svoje grehe i tako oslobođimo od krivice za svoje grehe (ne možemo sami sebi da zaista oprostimo svoje grehe).

Sveto pismo govori o uzaludnosti čovekovih pokušaja da promeni svoje srce:

"Može li Etiopljanin promeniti kožu svoju ili ris šare svoje? Možete li vi činiti dobro naučivši se činiti zlo?" (Jeremija 13,23)

Samo zajednica čoveka sa Bogom rezultuje njegovom reformom pokretačkih motiva u skladu sa zahtevima Božjeg zakona:

"Nego ovo je zavet što će učiniti s domom Izrailjevim posle ovih dana, govori Gospod: metnuću zakon svoj u njih, i na srcu njihovom napisaću ga, i biću im Bog i oni će mi biti narod." (Jeremija 31,33) "I daću vam novo srce, i nov će duh metnuti u vas, i izvadiću kameni srce iz tela vašeg, i daću vam srce mesno. I duh svoj metnuću u vas, i učiniću da hodite po mojim uredbama i zakone moje da držite i izvršujete." (Jezekilj 36,26-27)

Samo Bog može da nam zaista oprosti našu krivicu zbog naših greha:

"Gospod iskupljuje dušu sluga svojih, i koji se god u Njega uzdaju neće se posramiti" (Psalam 34,22) "A On bolesti naše nosi i nemoći naše uze na se, a mi mišljimo da je ranjen, da ga Bog bije i muči. Ali On bi ranjen za naše prestupe, izbjesen za naša bezakonja; kar beše na Njemu našega mira radi, i ranom Njegovom mi se iscelisemo." (Isajija 53,4-5)